

# การใช้เครื่องมือกันฟันกระแทกชนิดทำเฉพาะคนในผู้ป่วยเด็กที่มี การกัดลิ้น โดยมีสาเหตุจากการขึ้นตามปกติของฟัน: รายงานผู้ป่วย

สุวรร ภูมิรัตนประพัฒน์

ทันตแพทย์ กลุ่มงานทันตกรรม

สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี

ถนนราชวิถี เขตราชเทวี

กรุงเทพฯ 10400

โทรศัพท์: 02-3548325

อีเมล: suwaon@gmail.com

## บทคัดย่อ

การขึ้นตามปกติของฟัน เป็นกระบวนการที่ฟันเริ่มเกิดขึ้นตามลำดับ โดยฟันงอกโผล่ขึ้นพ้นเหงือก การขึ้นของฟันนี้เป็นกระบวนการตามธรรมชาติ ซึ่งส่วนใหญ่มักมีอาการบ้างเล็กน้อย แต่ไม่จำเป็นต้องได้รับการรักษาใด ๆ การที่เด็กกัดลิ้นตัวเองในขณะนอนหลับ โดยมีสาเหตุเนื่องจากการขึ้นตามปกติของฟันเป็นสภาวะที่พบได้น้อยมาก การกัดลิ้นนี้มีผลรุนแรงทำให้เกิดเป็นแผลเจ็บปวด และมีผลกระทบกระเทือนจิตใจทั้งต่อตัวเด็กเองและผู้ปกครอง แผลนี้ไม่เพียงทำให้เด็กเจ็บปวดแต่ยังเป็นอุปสรรคในการรับประทานอาหารและการนอน บทความนี้เสนอเรื่องของเด็กชายอายุ 1 ปี 3 เดือน ซึ่งทนทุกข์จากแผลบริเวณลิ้นซึ่งเกิดจากการกัดลิ้นผู้ป่วยได้รับการรักษาโดยใช้เครื่องมือกันฟันกระแทกชนิดทำเฉพาะคนแบบประยุกต์ การนำเครื่องมือนี้มาเพื่อปรับให้ใช้ได้กับผู้ป่วยซึ่งเป็นเด็กเล็กและการที่ทันตแพทย์ต้องการทำเครื่องมือให้เสร็จภายในครั้งเดียว เพื่อไม่ต้องนัดผู้ป่วยมาใส่เครื่องมือในวันต่อไป จึงมีการประยุกต์วิธีการทำเครื่องมือโดยมีการเลือกวัสดุซึ่งมีข้ออยู่ทั่วไปในคลินิกทันตกรรมคืออัลจินเท ชนิดแข็งตัวเร็วเป็นวัสดุพิมพ์ปากและใช้ถาดพิมพ์ปากสำเร็จรูป ส่วนวัสดุที่ทำเครื่องมือเลือกใช้แผ่นโพลีเอทิลีนชนิดหนาและนิ่ม รวมทั้งมีการใช้ครีมนวดฟันเพื่อบรรเทาด้วย ผลสำเร็จของการรักษานี้แสดงให้เห็นตั้งแต่สัปดาห์แรกที่ใส่เครื่องมือ ซึ่งใส่เฉพาะช่วงกลางคืน เพื่อช่วยปกป้องลิ้นและช่วยให้แผลหายเร็วขึ้น เมื่อฟันขึ้นเต็มซี่และแผลที่ลิ้นหายดีแล้ว จึงไม่จำเป็นต้องใส่เครื่องมือ เทคนิคนี้สามารถประยุกต์ใช้ประโยชน์สำหรับผู้ป่วยเด็กเล็กในกรณีอื่นที่คล้ายคลึงกันได้

## บทนำ

การขึ้นตามปกติของฟัน (teething) เป็นกระบวนการที่ฟันเริ่มเกิดขึ้นตามลำดับ โดยฟันจะค่อย ๆ งอกโผล่ขึ้นพ้นเหงือก การขึ้นของฟันเหล่านี้เป็นกระบวนการตามธรรมชาติ เด็กส่วนใหญ่อาจมีอาการบ้างเล็กน้อย เช่น น้ำลายไหลออกมามากผิดปกติ เด็กบางคนมีอาการคันเหงือกมักอยากกัดดูบริเวณที่ฟันจะขึ้น หรือมีเหงือกบวมแดงทำให้เด็กอาจมีไข้บ้าง ซึ่งส่วนใหญ่ไม่จำเป็นต้องได้รับการรักษาทางทันตกรรมแต่อย่างใด การกัดลิ้น (tongue biting) ในเด็กอาจเกิดได้จากหลายสาเหตุ เช่น ในเด็กที่มีพัฒนาการช้า (delay development) ในเด็กพิการ (disability) ซึ่งมักเกี่ยวข้องกับกลุ่มอาการต่าง ๆ เช่น ลิซ-ไนฮัน (Lesch-Nyhan)<sup>1-3</sup> โรคเส้นประสาทส่วนปลายอักเสบ (neuropathy)<sup>4,5</sup> ซึ่งทำให้เด็กไม่มีความรู้สึกเจ็บปวด ในเด็กที่เป็นโรคลมชัก (epilepsy)<sup>6</sup> สำหรับกรณีเด็กกัดลิ้นเพราะการขึ้นตามปกติของฟันพบได้น้อยมาก มีรายงานของเด็กฝาแฝดคู่หนึ่งซึ่งพบว่ามีความผิดปกติในครอบครัวเคยกัดลิ้นตอนเด็ก<sup>7</sup>

Original Article

# Use of Custom-Made Mouthguard in a Child with Tongue Biting Caused by Teething: A Case Report

---

**Suwaon Phumratrapin**

Dentist  
Dental Department  
Queen Sirikit National Institute of  
Child Health  
Rajvithi Road, Rajthavee,  
Bangkok 10400

Tel: 02-3548325

E-mail: suwaon@gmail.com

## Abstract

Teething is the process by which an infant's first tooth sequentially appears by emerging through the gums. It is a natural process that generally causes some discomfort and requiring no medical intervention. Tongue biting during sleeping caused by teething is a rare condition. However, in unusually severe cases, it can result in extensive and painful ulceration causing considerable distress for both the child and his/her parents. The ulceration not only induces pain but also interferes feeding and sleeping. Herein we report a case of extensive ulceration due to tongue biting in a one year and three month-old boy who was successfully treated with the modified custom-made mouthguard. To construct the appliance in one visit appointment and apply it in a young infant, we chose the alginate fast-set impression and stock tray commonly used in a dental unit. The appliance was made from soft, thick vinyl. The denture fixation cream was also employed during the procedure. This mouthguard was used only during nighttime to protect the tongue and facilitate healing. The treatment outcome indicated significant improvement within the first week after the intervention. Once the teeth pop up and the ulcerations disappear, the mouthguard is no longer needed. This technique may be applied to other relatively similar conditions affecting young children.

**Key words:** mouthguard; teething; tongue biting